

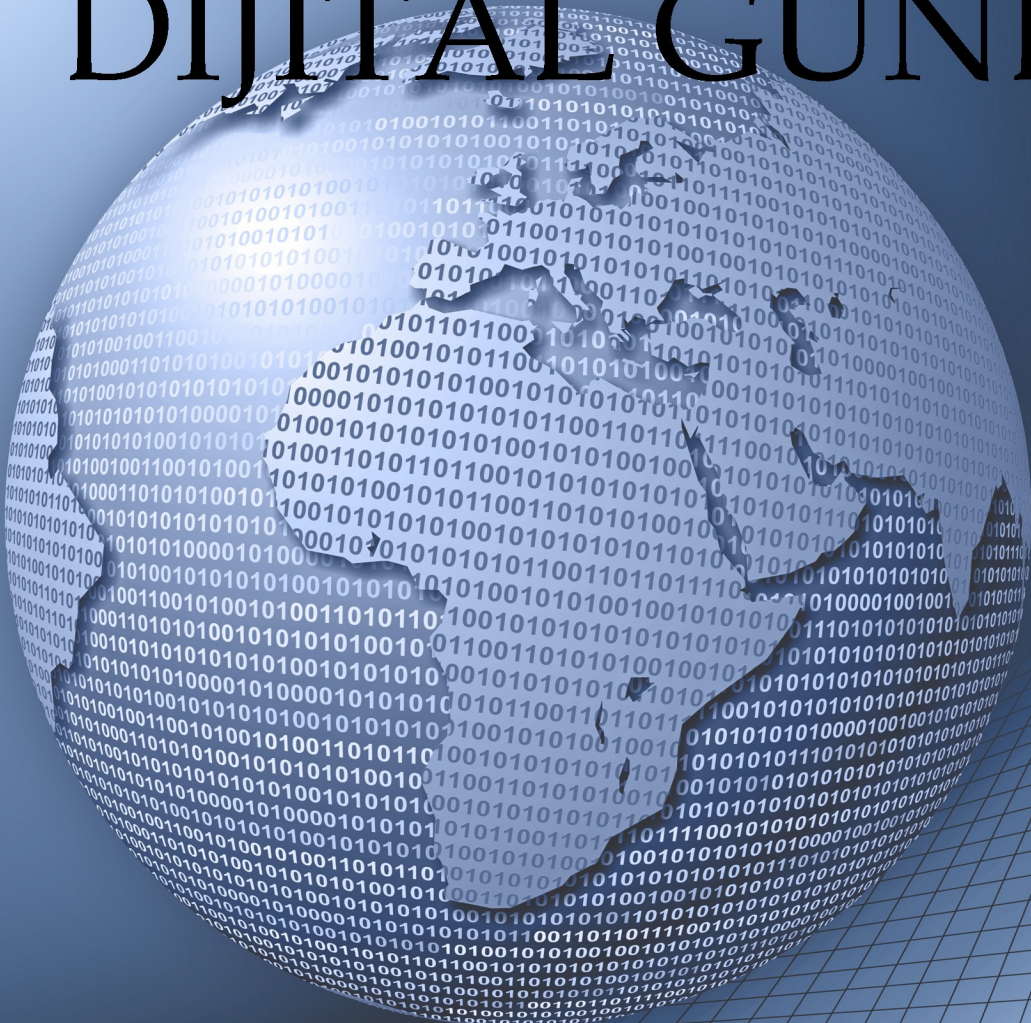
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

AVRUPA için

DIJİTAL GÜNDEM

Mart 2012

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Adres: Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4
06800 Bilkent /ANKARA
Telefon: 0 (312) 218 13 00 • **Faks:** 0 (312) 218 14 64
www.ab.gov.tr

Avrupa Birliği Bakanlığı
Sosyal Bölgesel ve Yenilikçi Politikalar Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Mart 2012, Ankara

1837 yılında yapılan ilk telgraf haberleşmesinden sadece 150 yıl sonra ortaya çıkan kişisel bilgisayarlarla önemli bir eşiği aşılacak dijitalleşme sürecinde, bugün gelinen nokta, en basit tabiriyle hayallerin ötesindedir.

21. yüzyıl, 10 yıllık kısa tarihinde, baş döndürücü değişimlere sahne olmaktadır. Bilgi ve üretim tekniklerinin ötesinde, kişisel hayatlarımız da bu değişimden payına düşeni almakta ve hızla dijitalleşmektedir.

Dijital çağın ilerlemesine en büyük katkılardan biri bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde gerçekleşmektedir. Bilgi Toplumu olma yolunda hızla ilerleyen ülkemizde de sektörde sunulan hizmetlerin çeşitliliği ve kapsayıcılığı hızla artmaktadır.

Özellikle internet kullanımının ve yeni teknolojilerin benimsenmesinin yaygınlaştığını görmekteyiz. Bugün nüfusumuzun % 40'ının üzerindeki bölümü doğrudan sabit geniş bant hizmetlerinden faydalanmakta, 4,5 milyonun üzerinde vatandaşımız da mobil internet olanaklarından istifade etmekte ve 65 milyon cep telefonu aboneliği bulunmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı artık bir lüks olmaktan çıkmış, zaruret haline gelmiştir. Günümüzde daha kaliteli iletişim, vatandaşlarımızın refahına katkı yapan kişisel bir haktır.

% 67'si çalışma çağında bulunan genç ve dinamik bir nüfusa sahibiz. Yenilik ve değişime en açık kitle olan gençlerimiz sayesinde, bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirdiği yeni fırsatlardan mümkün olan en üst seviyede yararlanacağımızdan kuşku duymamaktayım.

Avrupa Birliğinin önümüzdeki dönemdeki kalkınma hedeflerini belirleyen 2020 Stratejisinin bir parçası olan, 7 temel faaliyet alanı etrafında oluşturulmuş 101 eylemlilik bu girişim, inanıyorum ki hepimize kendi faaliyet alanımızla ilgili ipuçları sunacaktır.

Tarımdan sanayi kollarına doğru hızla bir değişim geçiren ekonomimiz, bilgi tabanlı bir üretim ekonomisi olma yolunda, dijital hizmetleri bir sektör olarak kapsamakla birlikte, bu sektörün ortaya koyacağı verimlilik girdilerinden de faydalanmak zorundadır.

Son dönemdeki küresel iktisadi zorluklara rağmen yüksek büyüme rakamları ve hızlı ihracat artışları ile gıpta edilen durumdaki ulusal ekonomimize sürdürülebilirlik kazandırılmasında da bilgi ve iletişim teknolojilerinin yadsınmaz katkıları olacaktır.

Memnuniyetle ifade etmek isterim ki, Hükümet olarak bu konuda ortaya koyduğumuz pozitif yaklaşım, müzakere fasılları arasındaki "Bilgi Toplumu ve Medya" faslında yakalanmış olan yüksek uyum seviyesiyle de kendini göstermektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın kullanımının ekonomik bir aktivite olarak yapacağı katkıların yanı sıra, sosyal açıdan dezavantajlı konumdaki vatandaşlarımızın da hayatına olumlu etkileri olacaktır. Bilgi ve iletişim teknolojileri onlar için de hayatı daha erişilebilir kılacaktır.

Küresel çağın ve dinamiklerin gerisinde kalmamak adına bu alanda atılacak adımların, ülkemizin her alanda daha da ileriye gitmesinde önemli katkılar yapacağı muhakkaktır.

Günümüzün "buharlı makinası" bilgi ve iletişim teknolojilerinin Avrupa'nın kalkınmasında ve refahının temininde ortaya koyacağı katkının yol haritasını çizen "Dijital Gündem" girişimine ilişkin hazırlanmış bu kitapçığın, bizlere de bilgi ve iletişim teknolojilerine yaklaşımımız bağlamında katkıları olacaktır.

GİRİŞ

2000 yılında ortaya konulan Lizbon Stratejisi hedeflerinin tam olarak sağlanamamış olması, elde edilen kazanımlarından da küresel mali kriz nedeniyle kaybedilmesi, Avrupa Birliği için kullanılan “ekonomik dev” tanımlamasını tartışmalı hale getirmektedir. Etkileri bugün de çeşitli Avrupa ülkelerinde siyasi krizler, grevler ve toplumsal gösteriler şeklinde ortaya çıkarak devam eden ekonomik sorunların aşılması, Birliğin, dünyanın rekabetçi iktisadi yapısı içinde yeniden konumlandırılması ve başta Doğu ekonomileri olmak üzere, yükselmekte olan yeni iktisadi güçler karşısında mevcut konumunu koruyabilmesi olarak görülebilecek temel amaçların yanında ekolojik ve sosyal sorunlara da bazı çözümler sunulabilmesi için 3 Mart 2010 tarihinde “Avrupa 2020 Stratejisi” ortaya konulmuştur.

Komisyon Başkanı Barroso tarafından açıklanan COM (2010) 2020 Tebliği doğrultusunda, 2020 yılına kadar gerçekleştirilmek üzere;

İstihdam

0-64 yaş arası nüfusun %75'inin istihdam edilmesi

Ar-Ge/Yenilik

Avrupa Gayrisafi Milli Hasılasının %3'ünün Ar-Ge faaliyetlerine ayrılması

İklim Değişikliği/Enerji

Sera gazları emisyonunun 1990'lardaki seviyenin %20-30 altına çekilmesi
Enerji ihtiyacının %20'sinin yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanması
Enerji verimliliğinde %20 artış sağlanması

Eğitim

Okul bırakmaların %10 aşağı çekilmesi,
20-34 yaş arasında %40 düzeyinde üniversite mezuniyetine ulaşılması

Yoksul sayısında 20 milyonluk bir azalma sağlanması, hedefleri ortaya konulmaktadır.

Bu hedeflere üç ayaklı bir büyüme stratejisi çerçevesinde ulaşılması öngörülmekte, bu kapsamda belirlenen 7 girişimle de bu büyüme stratejisinin uygulanması yoluna gidilmektedir. Büyüme stratejisi ve girişimler şu şekilde sınıflandırılmaktadır:

AKILLI BÜYÜME	SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME	KAPSAYICI BÜYÜME
-Yenilikçilik Birliği -Hareket Halinde Gençlik -Dijital Gündem	-Kaynakları Verimli Kullanan Avrupa -Küreselleşme Çağı için Sanayi Politikası	-Yeni Beceriler ve İşler için Gündem -Yoksulluğa Karşı Avrupa Platformu

Akıllı Büyüme stratejisi altında yer alan eylemlerden biri olan **Dijital Gündem** Bilgi ve İletişim alanında yapılması öngörülen yenilikleri ve atılması planlanan adımları kapsamaktadır. Söz konusu eylem, günümüzde hayatın hemen hemen her alanında karşımıza çıkmakta olan Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve buna ilişkin altyapının Avrupa düzeyinde organize edilmesi, hizmetlerin serbest dolaşımının sağlanması ve parçalı yapıya son verilmesi gibi alt faaliyetleri içermektedir. Ancak, bununla birlikte BİT'in diğer girişimlerde girdi olarak kullanılması durumunda ortaya koyduğu çarpan etkisinin, girişimlerin verimliliği ve başarısı açısından ayrı bir yer tuttuğu düşünülmektedir.

AVRUPA İÇİN DİJİTAL GÜNDEM

26 Ağustos 2010 tarihinde yayınlanan “Avrupa için Dijital Gündem” isimli tebliğde (COM/2010/245), Birliğin karşı karşıya bulunduğu ekonomik zorlukların yanı sıra, artmakta olan küresel rekabet ve demografik dezavantajların bertaraf edilmesi, *işlerin yeniden yoluna konulması* için “daha fazla çalışmak-daha uzun çalışmak-daha akıllı çalışmak” olarak üç seçeneğin bulunduğu, hedeflerin yakalanabilmesi için de muhtemelen bu üçünün birlikte yapılmasının gerekeceği bildirilmektedir.

Tebliğde, Gündem'in amacı BİT'in sosyal ve ekonomik potansiyelinin üst seviyede kullanıma açılması olarak belirlenmiş, Gündem'in bu sayede AB vatandaşları ve iş çevreleri için yenilik ile ekonomik gelişmelere ivme kazandıracığı belirtilmiştir. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin kapsamlı ve verimli kullanılmasının daha iyi sağlık hizmetleri, daha güvenli ve verimli ulaşım hizmetleri, daha temiz bir çevre, bilgiye erişimin kolaylaştırılması gibi etkenler vasıtasıyla Avrupalılar için daha iyi bir hayata erişilmesine vesile olacağı gibi geniş ve kapsamlı hedefler ortaya koyan Tebliğe göre; Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü Birlik Gayrisafi Milli Hasılasının %5'inin kaynağını oluşturup, 660 milyar Avro'luk bir yıllık büyüklüğe sahiptir.

Öte yandan, diğer sektörlerin üretim faaliyetlerine sunduğu yenilikçi katkılar sayesinde, %20-30 arasında üretkenliğe katkı yapan sektörün, internet başta olmak üzere iletişim altyapısında meydana gelen değişimler sayesinde sosyal bir düzey kazandığı da ayrıca belirtilmektedir. Hizmet altyapılarının dijitalleştirilmesi, internetin ve yeni iletişim teknolojilerinin günlük hayatta daha yoğun kullanımı, kamu hizmetlerinin çevrimiçi ortama taşınması gibi yeniliklerin ilerlemeye ve daha yaşanabilir bir Avrupa'ya sağlayacağı katkılara vurgu yapılarak, Komisyon tarafından gerçekleştirilmesi öngörülen 101 eylem belirlenmiştir. Bu eylemler çoğunlukla mevcut sorunların aşılması ve dijital ve çevrimiçi hizmetlerin daha da ileriye götürülmesine yönelik olarak belirlenmiştir.

Dijital Gündem raporunda, Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden daha verimli faydalanılmasının önünde bulunan yedi temel engel şu şekilde sıralanmaktadır:

Dağınık Dijital Pazar: Avrupa dijital pazarı dağınık ulusal pazarların toplamı gibi görünmekte ve ulusal idareler tarafından ortaya koyulan farklı uygulamalar, Avrupalıları tek pazarın getireceği avantajlardan alıkoymaktadır.

“Birlikte Çalışılabilirlik” Eksikliği: Avrupa düzeyinde tanımlanmış standartların olmayışı, kamu otoriteleri arasındaki koordinasyon eksikliği dijital ortamdan beklenen faydanın alınmasını engellemektedir.

Siber suç ve güven sorunu: Bilgi güvenliği hususunda ortaya çıkan sorunlar ve yükselmekte olan siber suç oranları Avrupalıları çevrimiçi hizmetleri kullanmaktan caydırmaktadır.

Bilgisayar ağlarına yapılan yatırımların düşüklüğü: Geniş bant, kablosuz iletişim alanlarındaki altyapı eksikliği Avrupa düzeyinde hissedilmekte ve buna bağlı olarak çevrimiçi hizmetlerin kapsayıcılığında beklenen hız yalanamamaktadır.

Araştırma ve Yenilikçilik alanlarında ortaya konulan yetersiz çaba: Çevrimiçi ortama yönelik olarak yapılan çalışmaların koordine edilmeden yapılması kaynak israfına yol açmaktadır. Ayrıca, Bilgi ve İletişim Teknolojileri alanında yeni teknolojilerin ortaya konulması için gereken emek bu alanda harcanmamaktadır.

Dijital okuryazarlığın düşük olması: Avrupalıların önemli bir kısmı dijital yeniliklerin farkında değil ve çevrimiçi ortamlarda sunulan hizmetleri kullanma bilgisi ile yeteneğine sahip değildir.

Toplumsal sorunların çözümünde kaçırılan fırsatlar: Yaşlanmakta olan Avrupa nüfusundan iklim değişikliğine, özürliülerin toplumla kaynaştırılmasından daha verimli kamu hizmetlerinin sunulmasına kadar çeşitli alanlarda Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden bugüne kadar yararlanılmamış olması, bu teknolojilerden tam anlamıyla fayda sağlanmasını engellemektedir.

Yukarıda bahse konu sorunlar çerçevesinde Dijital Gündem kapsamında 101 alt-eylemi içeren 7 ana eylem belirlenmiştir. Bu eylemlerin amacı yukarıda bahsedilen sorunların çözümü olduğu kadar, 2020 stratejisinde belirlenen büyüme hedeflerinin de yakalanmasına katkı sağlamaktır. 2010 yılından bu yana uygulanmakta olan gündem maddelerinden bazıları tamamlanmış bazılarının da uygulaması devam etmektedir.

DİJİTAL GÜNDEM

- TEK DİJİTAL PAZAR
- BİRLİKTE ÇALIŞABİLİRLİK VE STANDARTLAR
- GÜVEN VE GÜVENLİK
- HIZLI İNTERNET ERİŞİMİ
- ARAŞTIRMA VE YENİLİK
- DİJİTAL OKURYAZARLIK -YETENEKLER VE KAPSAYICILIK
- BİT'İN TOPLUMSAL SORUNLARDA KULLANIMI

EYLEM 1: ENERJİK TEK DİJİTAL PAZARIN HAYATA GEÇİRİLMESİ:

İnternet sınır tanımadığı halde çevrimiçi hizmetler tüm dünyada parçalı bir yapı sergilemektedir. Farklı otoriteler tarafından farklı kuralların hakim kılındığı çevrimiçi ortam, Avrupa için, daha fazla katlanılabilir değildir. İlk olarak, çevrimiçi hizmetlerin ve içeriğin Avrupa içerisinde özgürce dolaşabilmesi için gerekli altyapı hazırlanmalıdır. İkinci olarak, hayata geçirilen e-imza, e-fatura, e-ticaret gibi uygulamalara rağmen hala çok karmaşık bir yapı arz eden elektronik transferlerin basitleştirilmesi gerekmektedir. Üçüncü olarak, hem tüketicilerin hem de hizmet sağlayıcıların elektronik ortamdaki hakları konusunda yaşadıkları kafa karışıklığının giderilmesi gerekmektedir. Dördüncü olarak ise, çevrimiçi hizmetlerde olduğu gibi iletişim hizmetlerinde de mevcut olan parçalı yapıdan kurtulmak için ulusal pazarları bütünleştirmeye yönelik adımlar atılmalıdır.

Bunların yanı sıra çeşitli içeriklerin çevrimiçi ortama açılması ve çevrimiçi ortamdan pazarlama yapılması gibi hususlarda da iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Herhangi bir tüketici 27 farklı ülkede müzik eserlerini vitrinden satın alabilmekteyken, internet ortamında bu hizmeti veren bir site, erişim sağlanan tüm ülkelerden gerekli izinleri almak zorunda bırakılmakta, bu da hizmet sağlayıcıları caydırıcı bir nitelik taşımaktadır.

Bu nedenle, dağıtım hususlarını (çevrimiçi dergi/gazete) da içermek kaydıyla sınırlar arası geçerliliği olan **Pan-Avrupa Lisansı** gibi uygulamaların başlatılması, müşterilerin ve satıcıların farklı ülkelerdeki farklı şartlardan kurtarılması öngörülmektedir. Bu eylemde amaçlanan ise aslında, her alanda karşımıza çıkmakta olan “karşılıklı tanıma” ve ya “hizmetlerin serbest dolaşımı” ilkelerinin çevrimiçi hizmetlere uygulanmasını sağlamaktır.

Gerçek hayatta sağlanan hizmetlerin mümkün olduğu kadarıyla çevrimiçi ortama aktarılması ve buradan sağlanması noktasında kamu idarelerine de sorumluluk düşmektedir. Bazı kamu hizmetlerinin çevrimiçi ortamda sağlanması hususunda kamu idarelerine zorunluluklar getirilmesi ve kamu bilgilerinin de paylaşılmasının teşvik edilmesi gündem kapsamında yer almaktadır.

Avrupa Tek Pazarı gerçekleştirilmiş olsa bile, çevrimiçi ortamda elektronik Pazar bütünlüğü sağlanamadığı için hizmetlerin ve malların serbest dolaşımı tam manasıyla gerçekleşmemektedir. Çevrimiçi alışveriş genellikle ulusal hizmet sağlayıcılardan yapılmakta, sınır ötesi alışveriş; kredi kartlarının tanınmaması, ödemelerin karmaşık bir işlem gerektirmesi gibi sebeplerle tercih edilmemektedir.

Komisyon, Dijital Gündem raporunda Avrupalıların çevrimiçi ortamda üye devletlerden alışveriş yerine ABD kaynaklı alışveriş sitelerine yöneldiği tespitinde bulunmakta, bu gibi sorunların aşılması

için **E-para** gibi düzenlemelerin yanında, Tek Avro Ödemeler Alanı'nın (Single Euro Payment Area -SEPA) ivedilikle tamamlanması gibi öneriler getirmektedir. Elektronik ortamda yapılacak ödemelere ilişkin olarak da kimlik tanımlama altyapılarının geliştirilmesine ihtiyaç bulunduğu, şifre gibi araçların ihtiyaca cevap vermekten öte olduğu ifade edilmektedir.

Dijital tek pazarın oluşturulmasının önündeki diğer bir engel ise, kullanıcıların çevrimiçi ortamdaki haklarından ve yükümlülüklerinden haberdar olmamaları, bunun yanı sıra çevrimiçi ortamda hak ve yükümlülüklerle ilişkin olarak bireylerin rahatlıkla ulaşabileceği bir rehberin bulunmaması gösterilmektedir. E-you gibi platformların geliştirilmesinin yanında, tüketici haklarının korunmasına yönelik direktif ve tüzüklerin ivedilikle çevrimiçi ortam içinde uyarlanması gerekmektedir. Bunların yanında, Avrupa ölçeğinde çevrimiçi alışverişler için ortaya konulacak bir tazminat mekanizması kurulması ve özellikle perakende alışveriş siteleri için güvenilirlik sertifikası uygulamasına geçilmesi öngörülmektedir.

Çevrimiçi ortamda bütünlüğün sağlanması ve güvenliğe ilişkin tedbirlerin alınması dijital pazarın bir boyutuna ilişkin önlemleri içerirken, telekomünikasyon hizmetlerinin de ulusal pazarların toplamı olmaktan çıkartılıp, bölgesel olarak farklı kuralların uygulanmadığı tek bir pazar haline getirilmesi, bu alanda uzman düzenleyici otorite (BEREC) ile birlikte telekomünikasyon hizmetlerinin denetlenmesi hususu da dijital pazarın ikinci boyutunu teşkil etmektedir.

Yukarıda anılan adımların atılması sırasında ve sonrasında yapılacak faaliyetlerin değerlendirilmeleri vasıtasıyla da yürütülen çalışmaların pazar verimliliği ve etkinliği üzerindeki etkilerinin incelenmesi öngörülmektedir.

EYLEM 2: BİRLİKTE ÇALIŞABİLİRLİK VE STANDARTLAR

Dijital pazardan tam olarak fayda sağlanabilmesi açısından önem arz eden diğer bir husus ise “birlikte çalışabilirlik” standartlarıdır. Esasen uyumluluk olarak da isimlendirilebilecek bu kavram, dijital dünyaya erişim sağlayan cihazların, altyapının, platformların benzer ya da uyumlu teknolojiler kullanmasını ve bağlantı sağlanmasının önünde teknik engel bulunmamasını ifade etmektedir. Bu duruma örnek olarak, Almanya’da alınmış bir akıllı telefonun İspanya’da kablosuz internet sunucularından hizmet alabilmesi ve kullanıcının internete erişebilmesi gösterilebilir.

Birlikte çalışabilirliğin teşvik edilmesi, Avrupa düzeyinde uygulaması olan standartların geliştirilmesine bağlıdır. Bunun için de Avrupa Standardizasyon Politikasının gözden geçirilmesine devam edilmesi, kamu kurumları başta olmak üzere, standartların kullanımına dikkat edilmesi hususunda teşvikler sağlanması öngörülmektedir.

Komisyona, standartların teşviki/kullanılması ve birlikte çalışabilirlik hususlarında koordinasyona ayrı bir değer vermekte, bu kapsamda ISA Programı (Interoperability Solutions for European Public Administrations) altında “Avrupa Birlikte Çalışabilirlik Stratejisi” ile “Avrupa Birlikte Çalışabilirlik Çerçevesi”nin oluşturulması yönünde iradesini ortaya koymaktadır.

EYLEM 3: GÜVEN VE GÜVENLİK

Çevrimiçi dünyaya ya da dijital ortama ilişkin yapılan düzenlemelerin yanında, bu ortamlara insanların erişimini teşvik edici bazı unsurların da varlığı, beklenen faydanın sağlanması açısından önemlidir. Daha başında, zaman kaybını önler nitelikte olması, fiziki aktivitelerden kaçınılmasını sağlaması gibi kolaylıklar sunması dijital ortama insanları çekse de, bu ortama ilişkin bireylerin güven sorunu, Dijital Gündem’le ortaya konulan amaçlara erişilmesinin önündeki engellerden biridir.

Komisyona tebliğinde belirtildiği şekliyle çevrimiçi dünya ne bir “büyük birader” ne de “siber vahşi batı” olmalıdır. İdari kurumların gerekli önlemleri almasının yanında kişisel bazda farkındalık yaratılması ve internet üzerinde otokontrol mekanizmalarının kurulması önem arz etmektedir.

Gizlilik konusunda caydırıcı önlemler alınmalı, bu konuda hizmet sağlayıcıların ve ağ işletmecilerinin kişisel verilerin güvenliği hususunda alacağı önlemler takip edilmelidir.

Komisyona ayrıca siber suçla savaşılması için, Bilgisayar Acil Durum Müdahale Ekipleri (CERT) kurulması ve Avrupa Ağ ve Bilgi Güvenliği Ajansı (ENISA) gibi kurumlar aracılığıyla koordinasyon sağlanmasının önemi değerlendirilmektedir.

EYLEM 4: HIZLI VE ULTRA HIZLI İNTERNET ERİŞİMİ

Komisyonla göre geleceğın ekonomisi bir ‘‘ađ tabanlı bilgi ekonomisi’’ olacaktır. Bu nedenle, çevrimiçi ortama erişimin altyapısı mümkün olduğunca geliştirilmelidir. Dijital Gündem tebliğı, 2020 yılına kadar Avrupa vatandaşlarının en az %50’sinin 100 Mbps internet bağlantısı hızına sahip olması, geri kalan nüfusun ise en az 30 Mbps bağlantı hızıyla internete erişebilir durumda olması hedefini ortaya koymaktadır.

Dijital Gündem tebliğinde bunun için yapılması gerekenler, geniş bant bağlantının evrensel hizmet perspektifi çerçevesinde tüm Avrupa’ya yayılması, elektronik haberleşme de dahil olmak üzere, bağlantı hızının yükseltilmesi ve idari engellerin ortadan kaldırılması, fiber optik altyapıyı içeren ‘‘yeni nesil erişim’’ bağlantı tipinin yaygınlaştırılması olarak belirlenmiş, bunların yanında internetin özgür karakterinin korunması, şeffaflık ilkesinin gözetilmesi gibi uygulamalar ile de interneti özendirici faaliyetlerin önemine değinilmiştir.

EYLEM 5: ARAŞTIRMA VE YENİLİK

Komisyon, Avrupa’nın Bilgi ve İletişim Teknolojileri alanında araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yeterli düzeyde kaynak ayırmadığını, ancak Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Avrupa sanayisinin gücüne kattığı değerin kendi sektörel büyüklüğünün ötesinde olduğunu bildirmektedir. 2007 yılı rakamlarına göre Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin bazı sektörlerle yaptığı katkıları;

Otomobil %25

Tüketici aletleri %41

Sağlık ve medikal aletler %33 olarak verilmiştir.

Bu açıdan bakıldığında, BİT sektöründe Ar-Ge faaliyetlerine önem verilmemesinin Avrupa’da imalat ve hizmetler sektörlerini tümünden etkileyeceğı yönünde Komisyon tarafından yapılan değerlendirme haklılık kazanmaktadır.

Yeniliğın teşvik edilmesi Avrupa 2020 Stratejisi çerçevesinde ayrı bir girişim olarak ‘‘Yenilikçilik Birliğı’’ adı altında ortaya konulmuştur. Dijital Gündem kapsamında ise, BİT sektörüne ilişkin altyapı faaliyetlerine yatırım yapılması, e-altyapı adıyla ‘‘bulut bilişim’’ gibi hizmetlerin teşvik edilmesi öngörülmektedir.

Bu alanda hem kamu hem de özel sektöre görevler yükleyen Komisyon, kamu kaynaklarının BİT sektöründeki Ar-Ge çalışmalarının finansmanında kullanılmasının yanı sıra, iktisadi büyüklüğe yaptığı katkıları da göz önünde bulundurarak sanayi sektörü tarafından ortaya konulacak girişimlerin BİT’te Ar-Ge alanındaki eksikliğın giderilmesine yapacağı katkıyı belirtmektedir.

EYLEM 6: DİJİTAL OKURYAZARLIĞIN, YETENEKLERİN VE KAPSAYICILIĞIN ARTIRILMASI

Günümüz Avrupa’sında yaklaşık 150 milyon kişi internetle hiç tanışmamış ya da internet kullanmamış durumdadır. Bunun önemli bir kısmı 60-80 yaş aralığındaki kişilere tekabül etse de, dijital teknolojilerin nasıl kullanıldığının bilinmemesi, oranın yüksekliğinin altında yatan temel sebeptir.

Bu açıdan, dijital okuryazarlığın yükseltilmesine Komisyon tarafından ayrı bir önem verilmektedir. Daha önce de ifade edildiğı üzere BİT sektörü, kendi başına bir sektörel büyüklüğe sahip olmanın yanı sıra diğer sektörlerle de etkileşim halinde olup, teknoloji anlamında ekonomilere altyapı sağlar konumdadır. Bilgi ve İletişim Teknolojilerine hakim olmayan nesillerin önümüzdeki dönemde istihdam edilmesinde güçlükle karşılaşılacağı ve BİT uygulayıcılarına kısa dönemde acil ihtiyaç duyulacağı değerlendirilmektedir.

2015 yılında Avrupa’da bu sektörde 700.000 kişilik bir eksiklik oluşacağı öngörülmektedir. Bu durumun ortaya çıkaracağı dezavantajın önlenmesi için dijital okuryazarlığın teşvik edildiği “Avrupa E-yetenek Haftası” gibi etkinliklere devam edilerek, özellikle gençlerin bu alana yönlendirilmesine çalışılacaktır.

Öte yandan, dijital ortamda sunulan hizmetlerin de sayısının artırılması günlük hayatta karşılaşılan çoğu ihtiyacın internet üzerinden elde edilebilir kılınması gibi geniş kapsamlı uygulamalar, maliyet açısından fayda getirmesinin yanında toplumsal açıdan dezavantajlı konumda bulunanların kamu hizmetleri başta olmak üzere, çeşitli ihtiyaçlarına erişim sağlayabilme

imkanına kavuşmaları açısından da önem arz etmektedir.

EYLEM 7: BİT’İN TOPLUMSAL SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ İÇİN KULLANIMI

Komisyon bu eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler sayesinde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Avrupa toplumunun karşılaştığı önemli sorunların çözümünde kullanılmasını amaçlamaktadır. Bu noktada BİT’in kaynak yoğunluğu yüksek mal ve hizmetlerden kaynak yoğunluğu daha az mal ve hizmetlere doğru yapısal bir dönüşümü gerçekleştirme potansiyelinden bahisle, BİT sayesinde oluşturulacak, toplumsal düzeyde kullanıma sahip teknolojilerin daha az enerji tüketimini sağlarken verimliliği de yükselteceğine dikkat çekilmektedir.

Çevre sorunlarından demografik sorunlara kadar geniş bir çerçevede ele alınan eylem kapsamında yapılması öngörülenler şu şekilde sıralanmaktadır:

- ⇒ SSL (Katı Hal Aydınlatma) sistemleri ile aydınlatma programlama sistemlerinin birlikte kullanılması yoluyla enerji tasarrufu sağlanması,
- ⇒ E-sağlık sistemleri ile sağlık hizmetlerinin mümkün olduğunca dijital dünyaya aktarılması, daha sağlıklı bilgi akışının sağlanması,
- ⇒ Çevre Destekli Yaşam teknolojileri ile toplumun dezavantajlı bireylerinin ihtiyaçlarının ve günlük bakımlarının karşılanması,
- ⇒ Kültürel ve sanatsal içeriğin dijital ortama aktarılarak daha fazla kişiye ulaştırılmasının sağlanması, Avrupa Dijital Kütüphanesinin (Europeana) kurulması,
- ⇒ E-devlet sistemlerinin sağladığı zaman ve maddi tasarrufların artırılması, E-devlet sistemlerinin en geç 2015 yılında kullanıcı-merkezli, kişisel ve çok fonksiyonlu hale getirilmesi, bu sistemlerinin sınır ötesi kullanımının sağlanması,
- ⇒ Akıllı Taşımacılık Sistemleri’nin uygulanması, Avrupa düzeyinde taşımacılığın organize edilmesi; Single European Sky (SESAR), River Information Services (RIS), E-maritime (Elektronik Deniz Yolları) Hizmetleri, Avrupa Demiryolu Yönetim Sistemleri gibi oluşumların fonksiyonel hale getirilmesi.

Yukarıda sayılan 7 eylem Birlik üyeleri düzeyinde yapılması öngörülen faaliyetlere ilişkin olsa da, eylemlerin ulusal sınırlardan bağımsız olan dijital dünyaya ilişkin olması uluslararası düzeyde işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Dijital Tek Pazar'ın hayata geçirilmesi, standardizasyon, birlikte çalışabilirlik ya da sınır ötesi E-devlet hizmetlerinin hepsi karşılıklı olarak işbirliğini ve çoğu durumda mutabakatı gerektirmektedir. Bu durumun farkında olan Komisyon, Dijital Gündem tebliğinde, telif hakları, dijital hizmetlerin pazarlanması gibi konularda uluslararası işbirliğine gidilmesinin önemine ilişkin değerlendirmede bulunmaktadır.

DİJİTAL GÜNDEMDE GELİNEREN AŞAMA

Dijital Gündem Tebliği yayınlandığı günden itibaren uygulanmaya başlanmıştır. 7 ana eylem etrafında organize edilen 101 alt eylemde gelinen aşamaya ilişkin olarak ilişikte sunulan tablolara başvurulabilir. Ana eylemler bazında kaydedilen ilerleme ise özetle şu şekildedir.

Tek dijital pazarın sağlanması adına olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. İnternet kullanımı artarken, bankacılık, haber hizmetleri, elektronik posta gibi hizmetlerin kullanımında artış sağlanmıştır. Tek pazarın önündeki yasal engellerin kaldırılması için Birlik düzeyinde çalışmalar devam etmektedir. Dijital yayıncılığa geçilmesi hususunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 21 alt-eylemden üçü 2012 yılına ertelenmiş olup bir eylemde de gecikme riski bulunmaktadır.

Birlikte çalışabilirlik ve standartlar alanında ise önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 2010 Aralık ayında kabul edilen “Birlikte çalışabilirlik stratejisi” ve “Birlikte çalışabilirlik Çerçeve Belgesi”ne köşe taşları güzüyle bakılmaktadır. Bu alandaki 7 eylemden sadece biri ertelenmiş olup, bir eyleminde gecikme riski bulunmaktadır.

Güven ve güvenlik alanında da olumlu ilerleme kaydedilmiştir. Planlanan eylemlerde henüz bir sapma yaşanmamıştır.

Hızlı internet alanında tanımlanan 8 eylemden üçünün 2010 yılı içinde tamamlanmasından sonra üye devletlerin bu alanda çıkarılan düzenlemelere uyum sağlaması beklenmektedir. Öte yandan, gerekli altyapının kurulması için gereken ve büyük miktarlara ulaşan kaynağın da uyum politikası çerçevesinde sağlanmasına çalışılmaktadır. Bugüne kadar bu kapsamda, özellikle az gelişmiş bölgelerde olmak üzere, geniş bant altyapısı için 2,3 milyar Avro, BİT uygulamaları içinse 12,7 milyar Avro ayrılmıştır.

Araştırma ve Yenilik alanında planlanan tüm faaliyetler de, bu aşamada, sorunsuz olarak devam etmektedir. Etkinliklerin çoğuna 2015 ve 2020 yıllarına kadar zaman tanınmış olmasının da bunda etkisi mevcuttur. Ancak, üye devletlerin bu alanda komisyon kadar üretken olmadıkları ve zaman zaman takvimin gerisinde kaldıkları görülmektedir.

Dijital okuryazarlığın geliştirilmesi alanında da olumlu gelişmeler yaşanmıştır. İnternet kullanma alışkanlığı %5 artırılmıştır. Ayrıca, BİT ile daha önce hiç karşılaşmamış olan, çoğunluğu Balkan devletlerinde mukim AB vatandaşlarının dijital eğitiminin sosyal bir öncelik haline getirilmesine çalışılmaktadır. Bu alandaki iki eylem tamamlanmıştır.

“Özürlülerin Dijital Erişimine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın imzalanmış olması önemli bir gelişmedir. Bu alana ilişkin olarak planlanmış dört faaliyette ise gecikme riski bulunmaktadır.

BİT'in toplumsal sorunların çözümü için kullanılması Dijital Gündem'de öngörülen en geniş eylem olup, 29 eylemden sadece ikisinde erteleme ihtiyacı duyulmuştur. 8 eylemde de gecikme riski bulunmaktadır.

Bunların yanında, internetin küresel niteliği gereği, uluslararası alanda yapılması gereken faaliyetleri içeren 4 eylemin de hazırlık aşamaları devam etmektedir.

Bu eylemler kapsamında internetin istikrarının sağlanması için uluslararası koordinasyona başvurulması ve mekanizmaların kurulması, dijital ticaretin önündeki engellerin telif hakları dikkate alınmak kaydıyla ortadan kaldırılması ve internet başta olmak üzere BİT sektörünü düzenler nitelikteki anlaşmaların güncellenmesi öngörülmektedir.

Dijital Gündem'in eylem bazında belirlenlenmiş 101 eylemine ve bu eylemlerde gelinen aşamaya ilişkin detaylı bilgilere http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm adresinden ulaşmak mümkündür.

**Türkiye Cumhuriyeti
Avrupa Birliği Bakanlığı
Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4 06510 Bilkent /ANKARA**

**Telefon:0 (312) 218 1300
Faks : 0 (312) 218 1464
Elektronik Ađ :www.ab.gov.tr**

**Avrupa Birliği Bakanlığı İstanbul Ofisi
Muallim Naci Cad. No:18 Ortaköy / İSTANBUL
Posta Kodu: 34347 Telefon: 0 (212) 312 6898**